

Forbrukerrådets innspill til regjeringsforhandlingene 2021

Fremtidssikrede forbrukerrettigheter

Gode forbrukerrettigheter og velinformerte forbrukere er avgjørende for en rettferdig, velfungerende økonomi. Omstilling til sirkulærøkonomi og en stadig raskere utvikling fra varekjøp til tjenestekjøp endrer forbrukerrollen. Dette utfordrer forbrukerrettighetene og forbrukervernet.

- Regjeringen vil oppnevne et offentlig utvalg som skal gå igjennom endringer i forbrukerrollen og konsekvenser for rettighetsarbeidet.
- Regjeringen vil styrke og sikre forbrukerklagenemndene. Forbrukerne må ha én inngang for å klage, og nemndene må ha en mer robust finansiering.
- Regjeringen vil sikre god håndhevelse av forbrukervernlovgivningen ved å påse at tilsynene har de verktøy og ressurser som er nødvendige.

Beskytte forbrukere mot digital overvåkning

Overvåkningsbasert markedsføring utsetter forbrukere for manipulasjon, svindel, diskriminering og personvernbrudd.

- Regjeringen vil beskytte innbyggerne mot digital overvåkning og påvirkning, herunder jobbe for et internasjonalt forbud mot overvåkningsbasert markedsføring.

Sirkulærøkonomi – forbruker må med

Det må bli både enklere og billigere å ta gode miljøvalg som forbruker. Produkter må kunne tas fra hverandre og repareres og deler må være tilgjengelig. Forbrukere må sikres mer informasjon om produkters forventede levetid og reparerbarhet.

- Regjeringen vil stille strengere krav til produkter og sikre bedre informasjon til forbruker.
- Regjeringen vil innføre momsfritak på reparasjon av blant annet elektronikk, sykler, klær og reservedeler.
- Regjeringen vil utarbeide egen forskrift med strengere krav til bruk av miljøpåstander i markedsføring av varer og tjenester for å forhindre grønnvasking.

Leietakernes rettigheter

Husleieloven tar i for liten grad hensyn til at også leietakere er avhengige av stabile boforhold.

- Regjeringen vil revidere husleieloven med mål om å styrke leietakere sine rettigheter og at det skal bli enklere å føre tilsyn og kontroll med utleiere.

Beskytte barn og unge

Barn og unge trenger særskilt beskyttelse mot markedsføringspress og usunne produkter.

- Regjeringen vil vurdere innstramminger i lovverket for regulering av markedsføring av usunn mat og drikke rettet mot barn og unge.
- Regjeringen vil utrede virkemidler, inkludert aldersgrense for kjøp, for å begrense barns bruk av energidrikk.

Strøm

Mange blir lurt når de kjøper strøm.

- Regjeringen vil utrede og innføre tiltak for forenkling av strømmarkedet slik at det blir lett å sammenligne priser på tvers av alle avtaletyper og enklere å ta informerte valg.

Bredbånd til alle

Høyhastighetsbredbånd er nødvendig infrastruktur på linje med strøm og vei og må derfor sees på som en rettighet. Derfor må myndighetene ta et mer overordnet ansvar for planlegging og gjennomføring av utbygging.

- Regjeringen vil sikre at minimum 95 prosent av alle husstander, bedrifter og offentlige kontorer har tilgang til bredbånd med hastigheter på minimum 1000 Mbit/s i løpet av 2025.
- Regjeringen vil styrke og øremerke det statlige tilskuddet til utbygging av bredbånd i områder der det ikke er kommersielt lønnsomt å bygge ut nett med høy hastighet.

Kosthold og folkehelse

Det må bli enklere å velge sunt og bærekraftig på matområdet. Regjeringen vil involvere forbruker- og uavhengige interesseorganisasjoner i myndighetenes arbeid med å gjøre det enklere å velge sunt og bærekraftig på matområdet.

- Regjeringen vil arbeide for obligatorisk, forenklet merking av mat på forsiden av alle matvarer basert på varens næringsinnhold og miljøbelastning.
- Regjeringen vil innføre differensiert sukkeravgift som gjenspeiler mengden tilsatt sukker.

Kvalitet i helse og omsorg

Gode og enkle klagemuligheter er viktig for kvaliteten i helse og omsorgstjenestene.

- Regjeringen vil utrede klage- og tvisteløsningsmulighetene ved mangelfull kvalitet i helse- og omsorgstjenestene.
- Regjeringen vil arbeide for at alle kommuner har en mat- og måltidspolitik som sikrer brukerne av omsorgstjenester sunn mat og gode måltidsrammer. Mattilbudet skal være velsmakende, trygt og sunt, og følge Helsedirektoratets retningslinjer for mat og måltider.

Tilgang til medisiner

Mange opplever at apoteket ikke har medisinen de trenger.

- Regjeringen vil sikre god informasjon til forbrukerne ved at det opprettes en løsning som viser lagerstatus for medisiner på tvers av fysiske apotek og nettapotek.

Egen pensjonskonto

Forbrukere må enkelt kunne skaffe seg oversikt over og kontroll med egen pensjonssparing. Forenklinger i pensjonssystemet vil kunne bidra til å forhindre fremtidig sosial ulikhet blant eldre i samfunnet.

- Regjeringen vil utvide dagens ordning med Egen pensjonskonto og på den måten gjøre det enklere for vanlige folk å få oversikt over og kontroll med sin egen pensjon.

Færre dyre forbrukslån

Gjeldsregistrene har allerede vist god effekt og har bidratt til redusert vekst knyttet til forbrukslån. Men ordningen kan utvides og bli enda bedre.

- Regjeringen vil utvide gjeldsregisteret til å inneholde flere typer gjeldsforpliktelser og pålegge kredittyttere en plikt til å gjøre oppslag i registeret og innrette kredittanbefalingene deretter.
- Regjeringen vil innføre rentetak og kostnadstak for forbrukslån.

For høye inkassogebyrer

Salærnivået er fortsatt for høyt og fører til en kunstig høy etterspørsel etter inkassostjenester.

- Regjeringen vil sikre et mer balansert og rettferdig system for inkasso og innfordring.